

Besteforeldrenes Klimaaksjon

Årsrapport fra Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) for 2019-2020

1. Innledning.

Årsrapporten dekker BKAs aktivitet i perioden mellom årsmøtene som avholdes i september - fra 21.09.19 - 26.09.20. Rapporten er styrets rapport.

BKAs aktivitet har også i denne periode vært økende, men vært sterkt preget av nedstengningen av landet fra 12. mars 2020 som følge av koronapandemien.

2. Landsstyret.

Styret valgt på årsmøtet har bestått av: Steinar Winther Christensen(leder), Bente Marie Bakke (nestleder), Finn Bjørnar Lund (nestleder), Christian Holst (økonomiansvarlig) og styremedlemmene Gunnar Kvåle, Gro Nylander, Wenche Cumming, Nina Weidemann, Eva Ormåsen og Kåre Eie. Eie har siden 12.01.20 vært permittert pga sykdom, og Yngvar Olsen har møtt som vikar frem til årsmøtet.

Det har vært avholdt 7 styremøter. Referatene fra styremøtene er lagt ut på BKAs hjemmeside. Arbeidsutvalget (AU) har bestått av leder og nestlederne samt økonomiansvarlig. Det er avholdt 15 møter i AU. AUs møtereferater er sendt styrets medlemmer.

Fra 12. mars 2020 er alle møter avholdt digitalt på Zoom og med leder som vert. Denne møteform har – med noen mindre tekniske vansker- vært vellykket, økonomisk og tidsbesparende.

En hovedoppgave for styret har vært å øke medlemstallet til 5000 slik at BKA kan oppnå statlig driftsstøtte og på denne måte ha økonomi til å ansette en sekretær og engasjere en kommunikasjonsmedarbeider, jfr nærmere under punkt 7. Denne ambisjon har pga korona-situasjonen blitt skadelidende. Styret har nå søkt eksterne råd via kommunikasjonsbyrået Footprint for å nå ambisjonen om 5000 medlemmer innen årets utgang og vil følge dette opp utover høsten.

Styrets oppgaver ellers har vært å stimulere til aktivitet i lokallagene og fokusere særlig på hjelp til medlemsvervingen gjennom brev fra leder og AU, godkjenning av nye lokallag, støtte både økonomisk og ellers til andre miljøorganisasjoner i klimakampen, avgi uttalelser til offentlige dokumenter, planlegging av det avlyste COP 25-møte i Glasgow, brev til offentlige myndigheter. Flere av styrets medlemmer har skrevet avisartikler om klimasaken og det er holdt appeller/hilsningstaler på andre miljøorganisasjoners arrangementer - bl.a. deltatt digitalt med forslag og innlegg på Equinors generalforsamling. AU har også hatt en rekke sekretæroppgaver.

3. Medlemstall.

Registrerte antall medlemmer i Styreweb var 3706 medlemmer pr. 09.08.20 - opp ca 700 medlemmer fra forrige årsmøte. Nye medlemmer i 2020 er 381, og 123 medlemmer sluttet i samme periode. Fra 12. mars har medlemstilgangen vært beskjeden - helt nede i 2-3 medlemmer pr. uke.

Antall nye godkjente lokallag i perioden er 4 (Vesterålen, Ålesund, Hamar, Søndre Østfold).

4. Nærmere om forholdet til og aktiviteten i lokallagene.

Lokallagene er og blir BKAs ryggrad, og aktiviteten her er av avgjørende betydning for BKAs rolle videre i klimakampen.

Aktiviteten i lokallagene fremgår av deres årsmeldinger og hvor et sammendrag er utarbeidet av Liv-Marie Bakka og Kirsti Slettevoll:

Besteforeldrenes klimaaksjon

Lokallagenes årsmeldinger 2019. Hovedpunkter.

Alle årsmeldinger fra 2019 er publisert på lokallagenes side på hjemmesiden. De er også å finne på StyreWeb under Arkiv.

Lag	Medlemsutvikling	Aktiviteter	Annen informasjon /Generelt
Agder	Formalisert som lag i 2019 med viktigste medlemsbase i Arendal og Kristiansand. Pr. 1.1. 2020 195 medlemmer	Økende aktivitet i 2019. Klimakeféer i Arendal og Kristiansand, stands i Arendalsuka. Godt besøkt arrangement om havvind før valget. Støtte til klimastreikende ungdom i Froland, Arendal og Kristiansand. Har også vært aktive i 2020 med tre styremøter og flere klimakafer. Vi har hatt foredrag om REKO-ringen Agder og om «Electric Region Agder». Vi har holdt foredrag på skoler. Vi har arrangert webinar for medlemmer «Kritisk lesning og fake news». «Hvordan prate med banebarn om klima» og om «CO2 før og nå».	Sykdom i styret, sekretær fungerer som leder. Leder tilbake fra 01.08.20.
Bergen og omegn	Har hatt en sterk medlemsvekst i dette året fra 184 1/1 til 270 medlemmer pr.31/12 2019.	Laget har støttet skolestreikende ungdommer på deres markeringer. I forkant av valget arrangerte de «klimadugnadsprosjekt» i Odda med skolebesøk og politikerdebatt. De deltok også i	Laget har i økende grad samarbeidet med gruppen «Klimaopprøret i Bergen». De har hatt arrangementer i samarbeid med andre miljøorganisasjon

		<p>motdemonstrasjon mot bompengereaksjonen. Laget har hatt flere åpne møter i Litteraturhuset, bl.a. tok de initiativ til og samlet fullt hus sammen med Natur og Ungdom og Naturvernforbundet med temaet «Tid for klimaopprør». Mange fra laget har hatt innlegg i aviser, både i lokalt og nasjonalt. De har hatt to studiesirkler rundt temaet klimautfordringer.</p>	<p>er</p> <p>Bergenslaget har mange "etablerte" medlemmer som er aktive i nasjonal debatt. 5. mars 2019 mottok BKA Bergen Miljøprisen fra fylkesordfører i Hordaland fylkeskommune.</p>
Drammen og omegn	200 medlemmer pr.31.12.19	<p>Drammenslaget har hatt flere <i>Åpne møter</i> både med foredragsholdere og politikere De har hatt BKA-stand og delt ut flygeblad på Klimafestivalen i Drammen, på Elvefestivalen og andre arrangementer i byen. Medlemmer i styret har hatt debattinnlegg i pressen og vært intervjuet i NRK ved flere anledninger.</p>	<p>Drammenslaget har godt samarbeid med andre organisasjoner, som Kirkens bymisjon, NU og Naturvernforbundet.</p>
Grenland	90 medlemmer pr.20.mars 2020	<p>BKA-Grenland har deltatt som arrangør</p>	<p>Laget samarbeider med bl.a. Den norske</p>

	BKA-Grenland har både et lokallagsstyre og en stor og aktiv arbeidsgruppe.	på flere store arrangementer, bl.a. på Skien bibliotek, Porsgrunn bibliotek, Brunosten og Ibsenhuset. Programmet har omfattet klimakonsert, foredrag, diktopplesning, tegnekurs, designkurs og fiksefest. Laget har tilbudt og gjennomført foredrag på flere av skolene i Grenland.	kirke, Den katolske kirke og Human-Etisk Forbund, skolene, Miljøagentene og Naturvernforbundet.
Hamar	Har økt fra 55 medlemmer 28/8 til 102 pr 31/12	BKA- Hamar deltok på lysmarkering for klimarettssaken De arrangerte åpent møte på Bylaben der Werner Christie holdt foredrag BKA- Hamar hadde demonstrasjon på Black Friday.	BKA Hamar og omegn hadde oppstartsmøte den 28.08.19 med 32 frammøtte.
Molde og omegn	32 medlemmer pr.5/3 2020	Har jevnlig klimakafé. De har ellers markert seg med stand og utdeling av brosjyrer på Innflytterdagen og andre arrangementer. BKA- Molde hadde en fin lysmarkeringen for klimasøksmålet § 112. De har jobbet mye med arrangementet for den	Det har lenge vært en BKA-gruppe i Molde, men gikk over til å bli et lokallag i august 2019.

		<p>4.klimafestivalen i Molde, som ble gjennomført i januar 2020.</p> <p>Styret skriver jevnlig klimainnlegg i Romsdals Budstikke.</p>	
Moss og omegn	<p>Fra 75 til 174 medlemmer pr 31/12 2019</p>	<p>Laget har hatt medlemsmøter med foredrag og stand ved ulike arrangementer som Mossedagene, Miljøfestival m.m. Kontakt med medlemmene gjennom uformelle samlinger, via e-post og de har jevnlig lagt ut informasjon på Facebook-siden. De har fått medieoppslag både i Moss avis og NRK Østfold. Styret har sendt høringsuttalelse til kommuneplan Moss 2030</p>	<p>Stiftet 4.juni 2019</p> <p>Styret har opprettet en arbeidsgruppe.</p>
Oslo og omegn	<p>Medlemstallet har vokst fra 827 i forrige årsmelding til 1098 pr.31.12.19</p>	<p>Oslolaget har hatt en fredag i måneden hatt markeringer på Eidsvolls plass som avsluttes med klimakafé. I forbindelse med Klimafestivalen §112 ble det arrangert <i>Lunsj og lyrikk med klimablikk</i> på Det Norske Teatret. Skistuntet på Karl Johan fikk stor</p>	<p>Oslolaget er det største BKA-laget, og nærhet til beslutningstakere gjør at aktiviteten er omfattende.</p> <p>Laget samarbeider ofte med andre klima-og miljøorganisasjoner.</p>

		<p>oppmerksomhet. I forkant av Klimasøksmålet ble det arrangert en markering på Eidsvolls plass i forbindelse med Thomas Cottis tur fra Løten til Stortinget. Flere medlemmer fulgte han på den siste delen.</p> <p>Oslolaget stod som arrangør av landsmøtet på Haraldvangen. BKA-medlemmer har holdt en rekke foredrag og appeller på ulike arrangementer.</p>	
Søndre Østfold	<p>Økt fra 23 til 89 medlemmer pr. 5.mars 2020</p>	<p>BKA Søndre Østfold har kommet godt i gang med lokal aktivitet. Styret har utarbeidet mål og tiltak for arbeidet fremover. Søndre Østfold tok initiativ til lysmarkeringa i Fredrikstad. Markerte klimasaken på Black Friday og Friday For Future</p> <p>Blitt intervjuet i Fredrikstad Blad.</p>	<p>Stiftet 2/9 2019</p> <p>Samarbeid med kirken og deres ressursgruppa for skaperverk og bærekraft.</p> <p>Også godt samarbeid med Miljøagentene.</p>
Trondheim	<p>Pr. 31.12.19 totalt 221 medlemmer.</p> <p>Det siste året har det vært en økning på 63.</p>	<p>Laget har eget rangleorkester på Nordre, hvor de synger og deler ut løpesedler og vervebrosjyrer. Lokallaget har også hatt klimakafé,</p>	<p>Samarbeider med flere organisasjoner i Klimavalgalliansen . Det resulterte i en gjennomarbeidet</p>

	<p>Otto Martens, veteran og frontfigur i BKA, døde 29.12.2019. Tross sine 92 år og sykdom var han aktiv og kreativ til det siste.</p>	<p>vervekampanjer, deltatt i debatter på frokostmøter, faglige informasjonsmøter og på "Klimatoppmøte» i Adresseavisen. Lagets har medlemsmøter med plangruppa, hvor alle medlemmer er velkommen til å delta. Disse møtene avholdes etter behov, men ca en gang pr måned. Da er det diskusjon og planlegging av aktiviteter.</p>	<p>folder med informasjon, råd og idéer til bl.a.lokale og regionale politikere foran valget. Ellers har de hatt samarbeid med Natur og Ungdom, de klimastreikende ungdommene, LoVeSe, Framtiden i våre hender. De har deltatt på Klimafestivalen, Bakkefestivalen og Lysmarkering for §112.</p>
Sør-Rogland		<p>Oppstart utsatt pga korona-situasjonen.</p>	<p>Nytt lag, som vil starte høsten 2020</p>
Tromsø	<p>77 medlemmene pr.1.jan. 2020.</p>	<p>Lokallaget har arrangert flere møter og arrangementer. De har hatt stand i Storgata i Tromsø, deltatt på dialogmøte, skrevet avisinnlegg, og hatt samarbeid med kunstnergruppa ICE-9. De deltok bl.a.på en demonstrasjon hvor ca. 200 personer gikk med bind for øynene og en hand på skulderen til personen foran seg. Fremst i toget gikk et barn (ca.</p>	<p>Stiftet 13/6 2018 Denne høsten har lokallagsstyre lagt vekt på å være til stede i bybildet og gi sin støtte til de klimastreikende ungdommene, samt rekruttere nye medlemmer</p> <p>Lokallaget har fått oppmerksomhet både i lokalavisa og i direktesending på</p>

		8 år) uten tildekte øyne. I etterkant av demonstrasjonen hadde arrangørene invitert regjerings- og stortingspolitikere til en diskusjon om 'Nordområdemeldingen'.	NRK Troms.
Vestfold	119 medlemmer pr. 31.12.2019	<p>Laget har hatt markeringer utenfor kommunestyremøter i Horten Kommune for å få kommunen til å erklære Klimakrise, noe som ble erklært 12 november 2019.</p> <p>Styre har hatt innlegg i Tønsbergs Blad og i Gjengangeren vedrørende klimaproblemene. BKA var medarrangør og holdt innlegg på Naturvernforbundets Lysaksjon for Klima i Horten. Leder har holdt 5 foredrag om klimaproblematikken dels på vegne av BKA.</p>	Stiftet juni 2019
Vesterålen	45 medlemmer pr. 31.12.2019	Ingen årsmelding for 2019 siden det er et nystiftet lag.	Stiftet januar 2020
Ålesund	45 medlemmer pr. 31.12.2019	Ingen årsmelding for 2019 siden det er et nystiftet lag.	Stiftelsesmøte 20/1 2020

Som det vil fremgå av oversikten har aktiviteten i lokallagene vært varierende og det foreligger sikkert forbedringspotensiale i enkelte lag. Styret vil igjen særlig fremheve nødvendigheten av at lokallagene bidrar spesifikt mht medlemsverving.

5. Forholdet til Styreweb.

Vår nettleverandør er Styreweb. Erfaringene hittil med oppgavene medlemsregistrering, kontingentinnkreving og regnskap er positive. Det har imidlertid vært ønskelig å få en bedre forståelse av hvordan vi sentralt og lokallagene kan benytte Styreweb.

6. Lokallagssamlingen 2020.

29. februar ble avholdt samling i Oslo med alle lokallagslederne - også denne gang ledet av Nina Weidemann. – Det ble vektlagt utveksling av erfaringer om verving, aksjonsformer etc. og også drøftet lokal organisering. Leder og nestledere holdt innlegg om bl.a. veksten i BKA, om å unngå moralisering og skambegrep i klimakampen, om viktigheten av humor, å støtte de unge i deres streiker for klima og å forholde seg til, at BKA ikke behøver eller skal mene noe om alle miljørelaterte spørsmål. Og Ola Dimmen løftet stemningen med sine klimasanger.

Styret anser lokallagssamlingen som vellykket og helt sentral i byggingen av BKA.

7. Nettsiden og nyhetsbrev.

Halfdan Wiik som vår nettsideredaktør har sendt oss følgende sammendrag av aktiviteten:

«På nettsida er det i årsmeldingsperioden publisert 300 nyhetssaker, med direkte eller indirekte tilknytning til Besteforeldreaksjonen – bl.a. medlemmers innspill i media, organisasjonens prioriterte saker og aktiviteter rundt om i landet. Herunder daglige orienteringer på video fra klimarettssaken i lagmannsretten i november. 65 møter/arrangementer er annonsert på nettsida, de fleste i regi av BKA.

Alle nyhetssaker blir videreformidlet på BKAs Facebook-side som administreres av Ola Dimmen. Våre nyhetsbrev sendes på epost hver 14. dag til medlemmer og andre som har meldt sin interesse.

Over en periode 3 siste år viser statistikken at nettsida har hatt et betydelig antall besøk – fram til mars 2020, da korona-epidemien tok veldig mye av oppmerksomheten. Det har gitt en nedgang i antall besøk sammenlignet med

forrige årsmeldingsperiode. Samlet sett noe over 80 000, i snitt 6 500 hver måned.

En viktig oppgradering/modernisering av nettsida ble gjort denne sommer og med tilpasning til mobil-formatet. Nær halvparten av alle besøk på nettsida skjer i dag fra mobil.»

Styret vil også i år berømme Halfdan Wiiks hånd om nettsida, hans årvåkenhet når relevante nyhets saker dukker opp og hvordan disse er formulert. Spesielt i vår hadde han også en viktig rolle i bekjentgjøringen/lokaldelingen av syklist Normann Natlands roadtrip på sykkel fra Alta til Bergen.

8. Klimafestivalen 2020.

Norsk klimanettverk er initiativtaker for denne landsdekkende festival hvor BKA lokalt har deltatt i bl.a. Oslo, Bergen, Trondheim og Molde.

9. Klimasøksmålet til Høyesterett.

Ankesaken mot Staten vedr gyldigheten av letelicens-vedtakene i 23. konsesjonsrunde ble behandlet i november 2019 av Borgarting lagmannsrett. Ved lagmannsrettens dom av 23. januar 2020 ble anken forkastet, men retten besluttet ikke å idømme oss (GP, NU, BKA og Naturvernforb.) saks kostnader verken for ting- eller lagmannsretten. En viktig del av saken var at ved tolkningen av grunnlovens miljøparagraf 112 sier retten (i motsetning til tingretten) at den klimamessige betydning av også eksportert norsk olje og gass må telle med i den rettslige vurderingen av om § 112 er overtrådt. Denne dom er anket til Høyesterett som har akseptert å ta anken til full realitetsbehandling og i plenum, dvs. at Høyesterett settes med alle 19 dommere. Saken kommer opp 4. november 2020 (om ikke koronapandemien skaper problemer). Det er avsatt 7 dager.

10. Samarbeid med andre miljøorganisasjoner.

BKA samarbeider – som tidligere – med Klimavalgalliansen (Broen til fremtiden), Forum for utvikling og miljø, Greenpeace, Naturvernforbundet, Natur og Ungdom og Framtiden i våre hender og Miljøagentene.

11. KLPs planlagte høyhus – 3. plass til BKA/Miljøagentene

BKA og Miljøagentene har sammen - og med stor hjelp fra Enerhaugen Arkitektkontor AS - deltatt i konkurransen om gratis leie av toppetasjen i 10 år av KLPs nye og Oslos høyeste hus som er på tegnebrettet og tenkes ferdig om ca 5 år. Vi kom til finalen og var blant 6 av 206 konkurranseforslag og

endte på delt 3. plass. Vi er fortsatt med i den videre planlegging av toppetasjen som i heldigste fall kan romme vårt fremtidige kontor!

12. Arendalsuka

Dette årlige arrangement er i år avlyst pga korona. Enkelte organisasjoner/politiske partier vil trolig lage digitale løsninger, men dette gjelder ikke BKA. BKAs egen gruppe for planlegging av Arendalsuka hadde bestilt standplass og var godt i gang med planer for Arendalsuka på oppdrag av landsstyret, da pandemien satte en stopper for hele arrangementet.

13. Landsmøtet 2019

Landsmøtet i 2019 ble arrangert på Haraldsheim i Oslo med Kristin Aspelund som leder av arrangementskomitéen . Landsmøtet i 2020 var planlagt i Trondheim.

14. Aksjer Equinor

To BKA-medlemmer, Gro Nylander og Guttorm Grundt, har kjøpt aksjer i Equinor med dertil hørende talerett under generalforsamlingen, noe de har benyttet.

15. BKAs sekretariat og våre store utfordringer

Overgangen til Styreweb har medført klare forbedringer mht innmelding av nye medlemmer og lettet mange av de oppgaver som har ligget på Bjørghild som vår sekretær. Det samme gjelder det systematiserende arbeid som er utført i forhold de etter hvert mange lokallag (årsrapporter, regnskap, adresselister). Stor takk til også Liv-Marie Bakka og Kirsti Slettevoll.

Det hviler fortsatt store sekretæroppgaver på AU,- bl.a. besvaring/gjennomgang av tusenvis av mails som naturlig skulle vært en sekretæroppgave.

Som det er fremhevet flere ganger i denne årsrapport og andre skriv til medlemmene foreligger en arbeidsbelastning som BKA i fortsettelsen ikke kan forutsette utføres av noen få frivillige. Det er absolutt nødvendig å skaffe grunnlag for en annen finansiering slik at det kan ansettes en generalsekretær (deltid) og en kommunikasjonsmedarbeider med kompetanse på særlig sosiale medier. Uten at dette løses vil hele BKAs eksistens komme i spill fordi organisasjonen nå er blitt så stor og innsatskrevende at det er vanskelig å basere seg utelukkende på frivillig ulønnet arbeidskraft av tillitsvalgte.

Inntil så skjer har AU i mellomtiden tatt noen grep,- bl.a. leid kontorplass hos Forum for Utvikling og Miljø i Storgt. i Oslo fra 1. februar 2020. Det arbeides også på andre fronter via råd m.v. fra Footprint, og vi vurderer å engasjere kyndig person på sosiale medier.

Hovedoppgaven ellers for kommende periode er Stortingsvalget og arbeidet for å påvirke politikere/velgerne for å styrke sammensetningen av troverdige klima- og miljøpartier.

16. Økonomi.

BKAs økonomi kan for tiden betegnes som trygg og solid takket være dagens store, frivillige innsats. I det alt vesentlige bygger våre inntekter på medlemskontingenten, og hvor vi i dag oppnår ca 88 % innbetalinger fra registrerte medlemmer - mye takket være en forbedret purreordning via Styreweb. Utgiftene i perioden har vært begrenset på grunn av redusert aktivitet som følge av korona-restriksjonene.

Mht fremtidig pengebruk må særlig tas i betraktning store lønnsutgifter m.v. til ansatt sekretær/ digital medarbeider.

Årsrapporten er avsluttet etter siste landsstyremøte 19. august 2020.

Oslo, 26. august 2020

Steinar Winther Christensen (leder), Finn Bjørnar Lund og Bente Marie Bakke (nestledere), Christian Holst, Gro Nylander, Nina Weidemann, Gunnar Kvåle, Yngvar Olsen, Wenche Cumming, Eva Ormåsen (styremedlemmer). Sign.